

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО СОЦИАЛНИ УМЕНИЯ И ЕМОЦИОНАЛНА ИНТЕЛИГЕНТНОСТ (ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДГОТОВКА)

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Тази програма описва обучението по **СОЦИАЛНИ УМЕНИЯ И ЕМОЦИОНАЛНА ИНТЕЛИГЕНТНОСТ** – развитие на личностни и социални умения в училище В V клас. Неговата основна цел е да подпомогне **личностното развитие и себепознание** на учениците чрез развиване на *умения за самостоятелно, критично и творческо мислене, „меки умения“, карьерно ориентиране*. Формирането на личната идентичност като основна екзистенциална задача на младите хора в тази възраст се насърчава чрез: 1. запознаване с конкретни „меки умения“, стратегии за учене, начини за предотвратяване и решаване на конфликти; 2. изучаване и прилагане на *моделите за себепознание и развитие*.

Обучението по **СОЦИАЛНИ УМЕНИЯ И ЕМОЦИОНАЛНА ИНТЕЛИГЕНТНОСТ** в прогимназиален етап се ръководи от следните принципи:

- съгласуване с нуждите и интересите на ученика; диалогичност; интерактивност и интересубектност в образованието;
- развитие на ключови компетентности; партньорство; развитие на класа и училището като демократични общности.

Учебното съдържание по **СОЦИАЛНИ УМЕНИЯ И ЕМОЦИОНАЛНА ИНТЕЛИГЕНТНОСТ** в V клас обхваща **следните тематични области** – *Личност и себепознание - мислене, чувства, вземане на решения, Основни познавателни и функционални компетентности, социални граждански компетентности - общуване и действие*.

Учебното съдържание е структурирано около **следните теми**. Обучението започва с темата **ВАЖНИ УМЕНИЯ ЗА ЖИВОТ** - кратко въведение в спецификата на тематиката и конкретни умения. Втората тема „Личност и себепознание“ представя по достъпен за възрастта начин начини за себепознание. Третата основна тема „Междупличностни отношения“ дава възможност за изследване на социалните роли, които личността играе в процеса на типични междупличностни взаимодействия - общуване, споделяне на емоции, живот в група, работа в екип. Четвъртата основна тема „Личност и социална среда“ разглежда влиянията на социалната среда върху човешката личност чрез понятията за конфликт, агресия и психично здраве.

Ясен приоритет е постепенното изграждане на умения и компетентности, които се формират в процеса на обучение по **СОЦИАЛНИ УМЕНИЯ И ЕМОЦИОНАЛНА ИНТЕЛИГЕНТНОСТ**, но са напълно преносими и приложими и в други съдържателни области.

Овладеяването на умения като приоритет се проявява в предвиденото съотношение между броя на часовете за нови знания и този за практически дейности и упражнения. В обучението се включват форми за самооценяване само с качествени оценки. Така формулираните цели на обучението по **СОЦИАЛНИ УМЕНИЯ И ЕМОЦИОНАЛНА ИНТЕЛИГЕНТНОСТ** в V клас изискват прилагането на интерактивни методи на преподаване, ролеви игри и последователно възлагане на разнообразни групови и творчески задания.

Програма:

Области на компетентност:	Знания, умения, отношения
1) Личност и отговорност	● Опознава силните и слабите си страни, съобразно конкретни задачи.● Заявява интересите си и формулира личните си цели.● Осъзнава индивидуалните си особености● Определя приоритетите си и личната си мотивация за работа и учене● Умее да признава и се извинява за собствените грешки● Разбира необходимостта и възможностите да се учиш от грешките си● Анализира и оценява основанията на собствените си постъпки и избори (ценности, принципи, мотиви и потребности)● Прави отговорен и аргументиран избор● Умее да анализира последствията от своето решение (избор) като акцентира върху възможностите и положителните резултати● Поема отговорност за собствените си действия независимо от резултата - позитивен или негативен
2) Екипност	● Осъзнава как индивидуалните особености и интереси могат да допринесат за успешната работа на екипа/постигането на общи цели● Познава разликите между екип, група и съвместна работа● Осъзнава необходимостта от работа в екип и възможностите, които тя предоставя● Дефинира индивидуални и общи цели, мисия на екипа● Планира и синхронизира дейности с останалите участници в екипа● Оценява напредъка по индивидуалните и общите цели● Търси баланс между собствените решения на поставени проблеми и идеите на другите

	● Познава и прилага техники за генериране и оценка на идеи ● Познава съвременни технологии и средства за работа в екип ● Използва групови мисловни карти ● Проявява проактивност за решаване на проблеми ● Дава и очаква конструктивна обратна връзка чрез различни средства
3) Емпатия, толерантност и гравитност при общуване	● Умее да слуша активно като води записки и прави изводи ● Умее ефективно да общува в групата като изслушва мнение и разбира гледните точки на другите ● Участва в конструктивен диалог ● Преодолява конфликтни ситуации ● Изразява съпричастност и проявява солидарност ● Използва технологични ресурси/средства за изразяване и споделяне на емоции ● Съпреживява (радва се на) успеха на съучениците си ● Подкрепя останалите участници в екипа ● Проявява искреност и уважение в отношението си към другите ● Познава и спазва етичния кодекс на училището

4) Креативност и убедителност при представяне на идеи

- Познава неезиковите стилове на комуникация (глас, изражение, стойка, жестове)
- Проявява отношение към специфична аудитория (според възраст, интереси, очаквания...)
- Познава съвременни начини за представяне пред публика
- Познава различни технологии за структуриране и представяне на идеи
- Познава и прилага мисловните карти като начин за творческо мислене
- Изработва план на представянето
- Умее да реагира адекватно в неочаквана ситуация при представяне
- Смело предлага нестандартни идеи и търси начини за прилагане на предложени от другите такива
- Може да създава и спазва времеви и съдържателен регламент за представяне
- Има личен стил на представяне на идеи

взаимоотношенията в семейството 8. Приоритети и мотивация	● Дефинира индивидуални и общи цели, мисия на екипа ● Участва в конструктивен диалог ● Осъзнава грешките си и умее да се извинява за тях ● Създава “етичен кодекс” на екипа/ класа ● Проявява искреност и уважение в отношението си към другите ● Представя отношенията в екипа чрез приказка	
9. Формиране на екип и роли в екипа 10. Работа и динамика в екипа. Правила за общуване в екипа 11. Планиране и синхронизиране на задачи	● Планира и синхронизира дейности с останалите участници в екипа ● Познава методи за генериране и коментиране на идеи ● Познава различни технологии за структуриране и представяне на идеи ● Търси баланс между собствените решения на поставени проблеми и идеите на другите ● Аргументира избора си на решение	екип, група и съвместна работа, роли в екипа, мисия, етичен кодекс конструктивен диалог
12. Работа по проект	● Прилага уменията си за планиране и синхронизиране на задачи ● Работи ефективно в екип ● Осъществява малки проекти, свързани с проучвателска дейност по темите от другите учебни предмети	

	● Създава продукт, с който представя резултатите от проучванията си	
13. Представяне	● Познава неезиковите стилове на комуникация (глас, изражение, стойка, жестове) ● Познава съвременни начини за представяне пред публика ● Познава различни технологии за структуриране и представяне на идеи ● Изработва план на представянето ● Представя продукта си и приноса на всеки от участниците в екипа	

12. Работа по проект	● Прилага уменията си за планиране и синхронизиране на задачи ● Работи ефективно в екип ● Осъществява малки проекти, свързани с проучвателска дейност по темите от другите учебни предмети ● Създава продукт, с който представя резултатите от проучванията си	
13. Представяне	● Познава неезиковите стилове на комуникация (глас, изражение, стойка, жестове) ● Познава съвременни начини за представяне пред публика ● Познава различни технологии за структуриране и представяне на идеи ● Изработва план на представянето ● Представя продукта си и приноса на всеки от участниците в екипа	

21. Управление на конфликти.	● Познава различните личностни характеристики, които биха довели до конфликтни ситуации ● Познава групи фактори, които влияят върху конфликтно поведение ● Познава техники за превенция на конфликти	конфликт, конфликтно поведение
22. Представяне на работа по проект 23. Развитие на твоя потенциал: заключителна част	● Умее да реагира адекватно в неочаквана ситуация при представяне ● Смело предлага нестандартни идеи и търси начини за прилагане на предложени от другите такива ● Може да създава и спазва времеви и съдържателен регламент за представяне ● Използва неезикови стилове на комуникация ● Прилага съвременни начини за представяне пред публика ● Познава различни технологии за структуриране и представяне на идеи ● Има изграден собствен стил при представяне	регламент

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНО ПРОЦЕНТНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ ЗА ГОДИНАТА

Годишният брой часове за изучаване на учебния предмет в V клас е 25 часа.

За нови знания 40%

За практически дейности и упражнения 45%

За обобщение 5%

ДЕЙНОСТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КЛЮЧОВИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ, КАКТО И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

Предметът цели развиване на социални умения и по – конкретно, развитието на 5, 6 и 7 ключова компетентност. Ето защо в процеса на преподаване са възможни множество междупредметни връзки.

От осемте ключови компетентности в Европейската референтна рамка за учене през целия живот - обществени и граждански компетентности, инициативност и предприемчивост, умения за учене – могат се развиват чрез обучението по СОЦИАЛНИ УМЕНИЯ И ЕМОЦИОНАЛНА ИНТЕЛИГЕНТНОСТ.

Елементи на други две ключови компетентности - умения за общуване на роден език и дигитална компетентност - се включват в комплексните познавателни и функционални компетентности (според Европейската квалификационна рамка), които могат да се формируют в обучението по СОЦИАЛНИ УМЕНИЯ И ЕМОЦИОНАЛНА ИНТЕЛИГЕНТНОСТ. Развиването на тези ключови компетентности преминава през осъществяването на разнообразни конкретни дейности.

Дейности за изграждане на ключовите компетентности и междупредметни връзки

1. Участие в ролеви игри и решаване на казуси;

2. Изготвяне на публични презентации на резултатите от индивидуални и групови изследователски задачи общуване на роден език - дигитална компетентност инициативност и предприемчивост умения за учене;

- спазване на езиковите норми при изложението;

- използване на ИКТ при търсене на информация и оформяне на презентации;

- планиране и осъществяване на индивидуални и групови изследователски задачи, работа в екип.

3. Организиране на дискусии и разговори в присъствието на родители;

4. Срещи с личности и специалисти (напр. консултанти по кариерно развитие, работещи със зависими и др.) общуване на роден език обществени и граждански компетентности инициативност и предприемчивост гражданско образование

5 . Посещение на различни институции (консултантски центрове, НПО, тренинг организации) общуване на роден език умения за учене инициативност и предприемчивост обществени и граждански компетентности.

6. Творчески задачи – рисунки, музика, поезия, проза, фотография, компютърна графика, театър и др.

Преобладават игрови методи, ситуационен принцип, състезателен характер на игрите, решаване на казуси и работа по проекти.

През учебната година учениците изграждат умения за комуникация, екипна работа и представяне и прилагат уменията си в различни ситуации.